

PROFILAKTYKA CZERNIAKA

„Komisja Europejska ostrzegła obywateli UE przed ryzykiem, jakie wiąże się z opalaniem w solarium, i zaapelowała do producentów tego rodzaju urządzeń o większą troskę o użytkowników”.

Fakty...

W roku 2009 Międzynarodowa Agencja Badania Raka zakwalifikowała użycie solarium do grupy czynników rakotwórczych najwyższego ryzyka

- Dzieci i młodzież są szczególnie narażone na szkodliwy wpływ promieniowania UV
- Nadmierna ekspozycja młodzieży na słońce, szczególnie sztuczne, może przyczynić się do powstania raka skóry w późniejszym wieku
- **WHO ZALECA NIE KORZYSTAĆ Z SOLARIUM PRZED UKOŃCZENIEM 18 r.ż.!!!!**

Epidemiologia...

- Nowotwory skóry stanowią ok. 10% wszystkich nowotworów złośliwych wykrywanych u ludzi.
- Częstość zachorowania na czerniaka wzrasta co roku na świecie o ok. 4-5 %.
- Na całym świecie z powodu chorób wywołanych przez słońce, każdego roku umiera ok. 60 tys. osób, a najwięcej tych zgonów (48 tys.) spowodowane jest przez czerniaka.
- W Polsce liczba zgonów z powodu czerniaka wynosi 1,5 tys. osób rocznie (dane WHO)

Rodzaje promieniowania...

Rodzaj	Charakterystyka	Skutki dla zdrowia	Zagrożenie
UVA	Najdłuższa fala, mała energia (stanowi 95%)	Przenika do głębszych warstw skóry, powoduje fotostarzenie się skóry i reakcje fotouczulające	Stałe natężenie w ciągu dnia, niezależnie od pogody i pory roku
UVB	Krótsza fala, duża energia (stanowi 5%)	Działa na poziomie naskórki, powoduje poparzenia i rumień, raka skóry i zaćmę	Najsilniej działa w godzinach 10:00-15:00
UVC	Całkowicie pochłaniane przez warstwę ozonową atmosfery	-	Nie dociera do ziemi

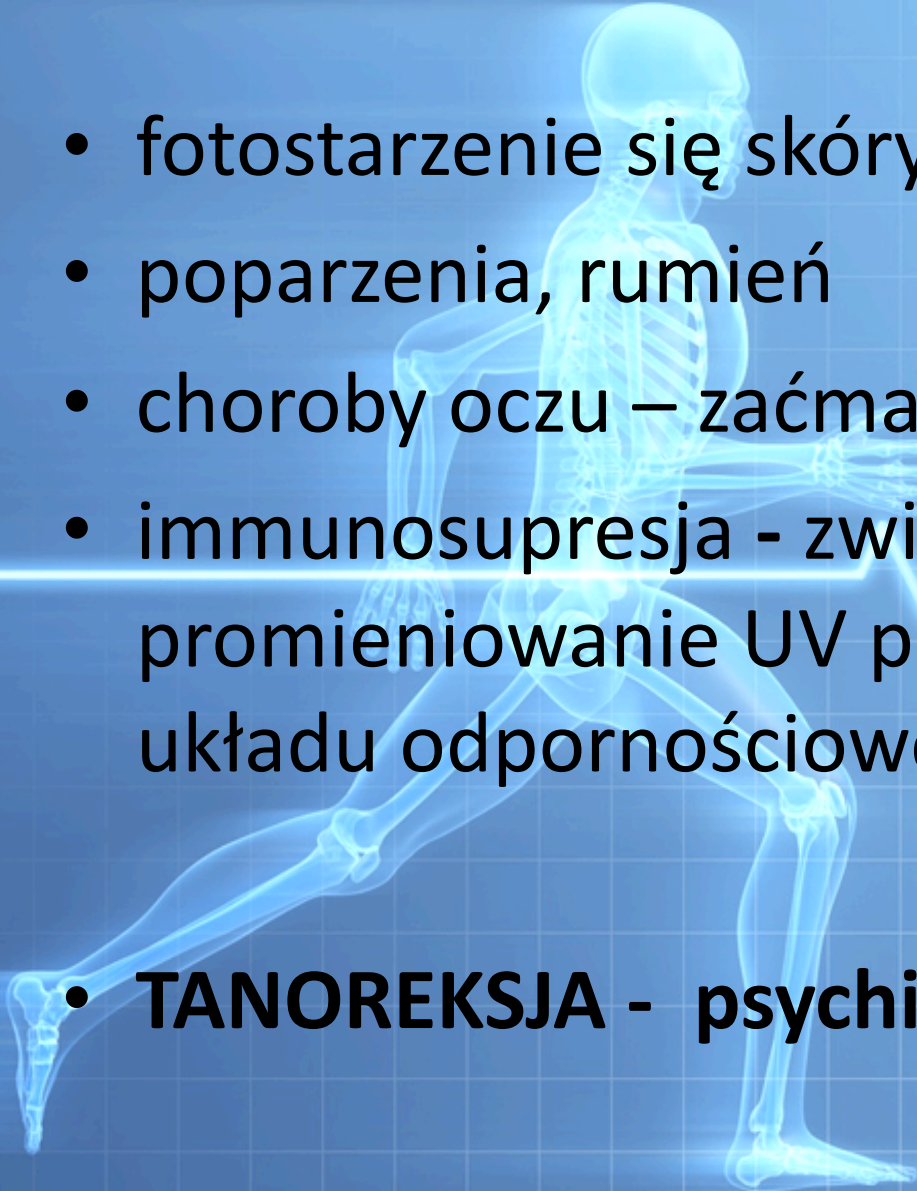
Skutki zdrowotne...

NOWOTWORY SKÓRY – CZERNIAK

- **Czerniak** jest nowotworem złośliwym wywodzącym się z melanocytów – komórek barwnikowych produkujących melaninę.
- To jeden z **najrzadziej występujących nowotworów skóry, ale też najbardziej niebezpieczny**. W przedziale wieku 25-35 lat, czerniak jest najczęstszym nowotworem, na który chorują kobiety.
- Około 40-50% przypadków czerniaka, powstaje z istniejących lub nowopowstałych zmian barwnikowych na skórze

Skutki zdrowotne c.d

- fotostarzenie się skóry, przebarwienia, zaskórniki
- poparzenia, rumień
- choroby oczu – zaćma, czerniak oka
- immunosupresja - zwiększona ekspozycja na promieniowanie UV prowadzi do osłabienia układu odpornościowego
- **TANOREKSJA - psychiczne uzależnienie od słońca**

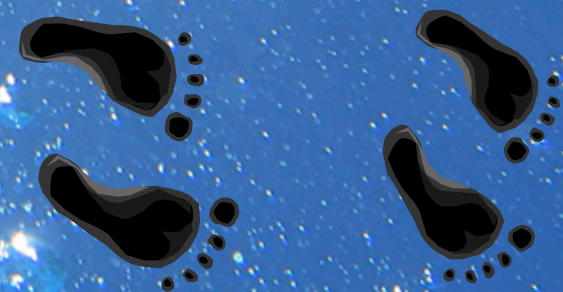

Prewencja I stopnia

Działania zapobiegające wystąpieniu choroby

EDUKACJA !!!

- Informacja na temat **bezpiecznego opalania się** - zgodnie z zaleceniami WHO
- Informacja dotycząca **skutków zdrowotnych** wynikających z nadmiernego korzystania z solariów przez młodzież przed 18 r.ż.

Prewencja II stopnia

Działania zorientowane na wczesne wykrywanie chorób i ich leczenie

SAMOKONTROLA ZNAMION (METODA ABCD)

- Czerniak wykryty odpowiednio wcześnie jest w 90% wyleczalny;
- W Polsce wykrywa się go zbyt późno, co znacznie pogarsza wyniki leczenia.

Ocena działających solariów w Polsce (dane GIS)

- **Wiele solariów nie spełnia wymaganych norm emisji promieniowania UV !!!**

- W woj. małopolskim

Liczba urządzeń opalających: 272

w 2009 roku skontrolowano 105 z czego w 23 stwierdzono naruszenia przepisów (21,9%) – gorsza sytuacja jest tylko w województwie świętokrzyskim.

Uregulowania prawne na świecie

- **NIEMCY** – wprowadzono ustawowy zakaz korzystania z solariów przez osoby poniżej 18 r.ż. - Zakaz jest częścią uchwalonej przez Bundestag nowelizacji przepisów o ochronie środowiska naturalnego, w tym o ochronie przed szkodliwym promieniowaniem.

- **SZWECJA** - Zarząd SATS, największej w Skandynawii sieci klubów fitness, zdecydował o zamknięciu solariów we wszystkich swoich centrach. Akcję popiera szwedzki Instytut Ochrony przed Promieniowaniem, który postuluje wprowadzenie zakazu korzystania z solariów dla osób poniżej 18 lat.

Uregulowania prawne na świecie

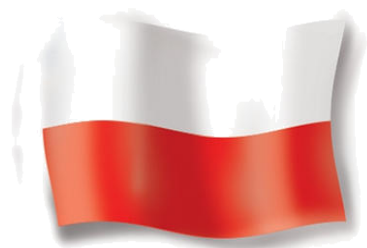

ANGLIA, WALIA, SZKOCJA – wprowadzono zakaz korzystania z solariów przed 18 r.ż - od 8 kwietnia 2011 - Ustawa zakazuje jednocześnie prowadzenia w pełni zautomatyzowanych salonów do opalania, w których z łóżek korzysta się po wrzuceniu monety.

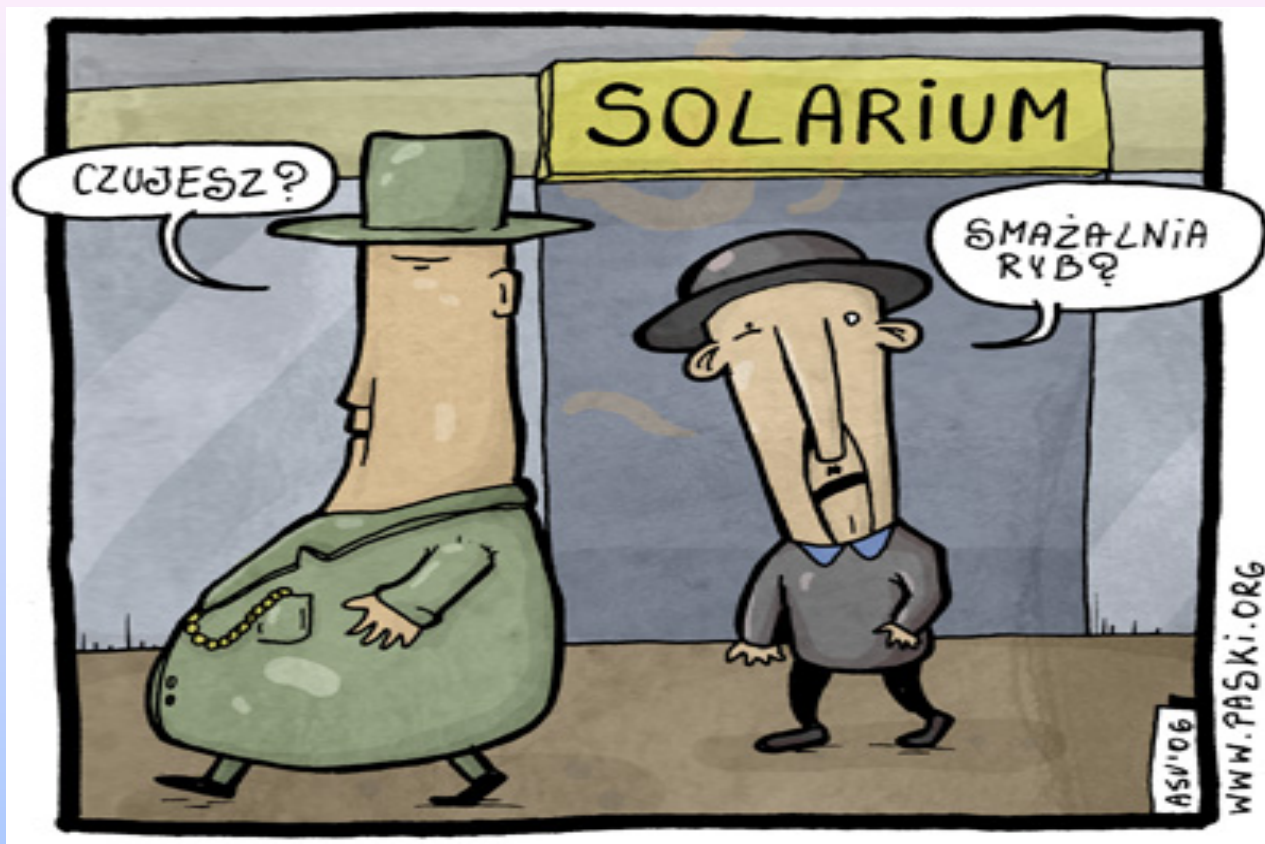

BRAZYLIA - dekret Narodowej Agencji Nadzoru Sanitarnego (Anvisa), który w trybie natychmiastowym zakazał sprzedaży i używania solariów.

Uregulowania prawne w Polsce

- Brak uregulowań prawnych dotyczących korzystania z solariów przez młodzież do 18 r. ż
- PROFILAKTYKA poprzez działania edukacyjno – informacyjne - ulotka

Agnieszka Hejmo
Dział Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia
WSSE w Krakowie